

A gerinc traumás eltérései CT, MR diagnosztika

Pozsár Kinga

Országos Klinikai Idegtudományi Intézet

Mediworld Diagnosztikai Kft.

Képanyag: OKITI, Mediworld Diagnosztikai Kft., MH-ÁEK

Képalkotás célja

- Van gerincsérülés?
- Minor/major sérülés
- Stabil/instabil sérülés
- Gerinccsatornán belüli tér megítélése
- Társuló laesiok (paraspinalis tér, vascularis sérülések, mellkasi, hasi sérülések)
- Távolabbi segmentumok áttekintése
- Esetleges predisponáló tényezők megítélése (tumor)
- Neurológiai tünetek esetén a háttérben álló eltérés kimutatása

Általános megfontolások

- Polytraumatisált, eszméletlen beteg gerincsérültnek tekintendő a kivizsgálásig
- A gerincsérülés instabilnak tekintendő mindaddig, amíg az ellenkezője nem igazolódott
- Súlyos neurológiai tünetek keletkezhetnek csontsérülés nélkül
- Kevésbé súlyos sérülések a későbbiekben instabilitáshoz vezethetnek
- A craniospinalis átmenet sérülései neurológiai tünetek nélkül is súlyosak lehetnek
- Minor traumák súlyos állapothoz vezethetnek

Képalkotás komplex szemlélete

- Neurológiai státusz olykor nem ismert
- Intoxikált, eszméletlen, zavart beteg
- Koponyasérülés esetén mindig szükséges C gerinc vizsgálat
- Sérülés mechanizmusának ismerete (nagy erejű sérülés – komoly eltéréseket valószínűsít)
- Beteg kora
- Szállítás, fektetés
- Nem indokolt vizsgálat kritériumai – indokolt vizsgálat meghatározó elemei

Mikor nem indokolt a vizsgálat?

Mikor indokolt a vizsgálat?

- Tiszta tudatú beteg
- Neurológiai tünetek hiánya
- Kötöttség hiánya
- Megtartott mozgások
- Koponyasérülés hiánya
- Nincs komoly sérülési mechanizmus

Az összes kritériumnak együttesen teljesülnie kell

Minden egyéb esetben indokolt a vizsgálat

A kérdés a sugárterhelés szempontjából lényeges – a CT vizsgálatok száma több, mint 20%-kal csökkenne a felsorolt szempontok figyelembe vételével (rtg vizsgálat szenzitivitása alacsony minor traumáknál)

Modalitások

- CT vizsgálat: corpusok, ívek, kisízületek, szalagok, vérzés, porckorongok
Technika: rekonstrukciók, ablakolás
- MR vizsgálat: neurológiai tünetek esetén/instabilitás esetén, amennyiben a CT vizsgálaton ez nem egyértelmű
neuralis elemek, corpusok, ívek, szalagok, porckorongok, vérzés, oedema
Technika: alapmérések, STIR, T2*
- Rtg vizsgálat: minor sérülések esetén
- **Funkcionális rtg – friss sérülésnél soha**, a későbbiekben igen

Látott kép értékelése – CT, MR

- Csigolya deformitas
- Csigolya elmozdulás
- Csigolyatest dorsalis kontúrjának megszakadása
- Kiszélesedett interspinosus tér
- Kiszélesedett, aszimmetrikus kisízületek
- Intervertebralis tér deformitása, kiszélesedése, szűkülete
- Szalagok megvastagodása
- Gerinccsatorna – fragmentumok, vérzés, discus
- Egyéb szervek sérülése (CT)

MR – myelon, gyökök

- Myelon compressio – leggyakrabban epiduralis vérzés, ritkábban bevérzett/oedemás szalagok, discus hernia
- Intramedullaris traumás laesiok
 - odema (reversibilis)
 - kiterjedt contusio
 - vérzés (rossz prognózis)
- Gyöki compressio, gyökszakadás

MR – szalagok és lágyrészek

- Posterior ligamentaris komplex (kisízület, ligamentum flavum, supra-interspinosus szalagok)
- Discusok
- LLP-LLA
- Interspinosus tér eltérései – adott esetben az itt látható oedema hívja fel a figyelmet a traumára
- Haematoma a gerinccsatornán kívül

MR - csonteltérések

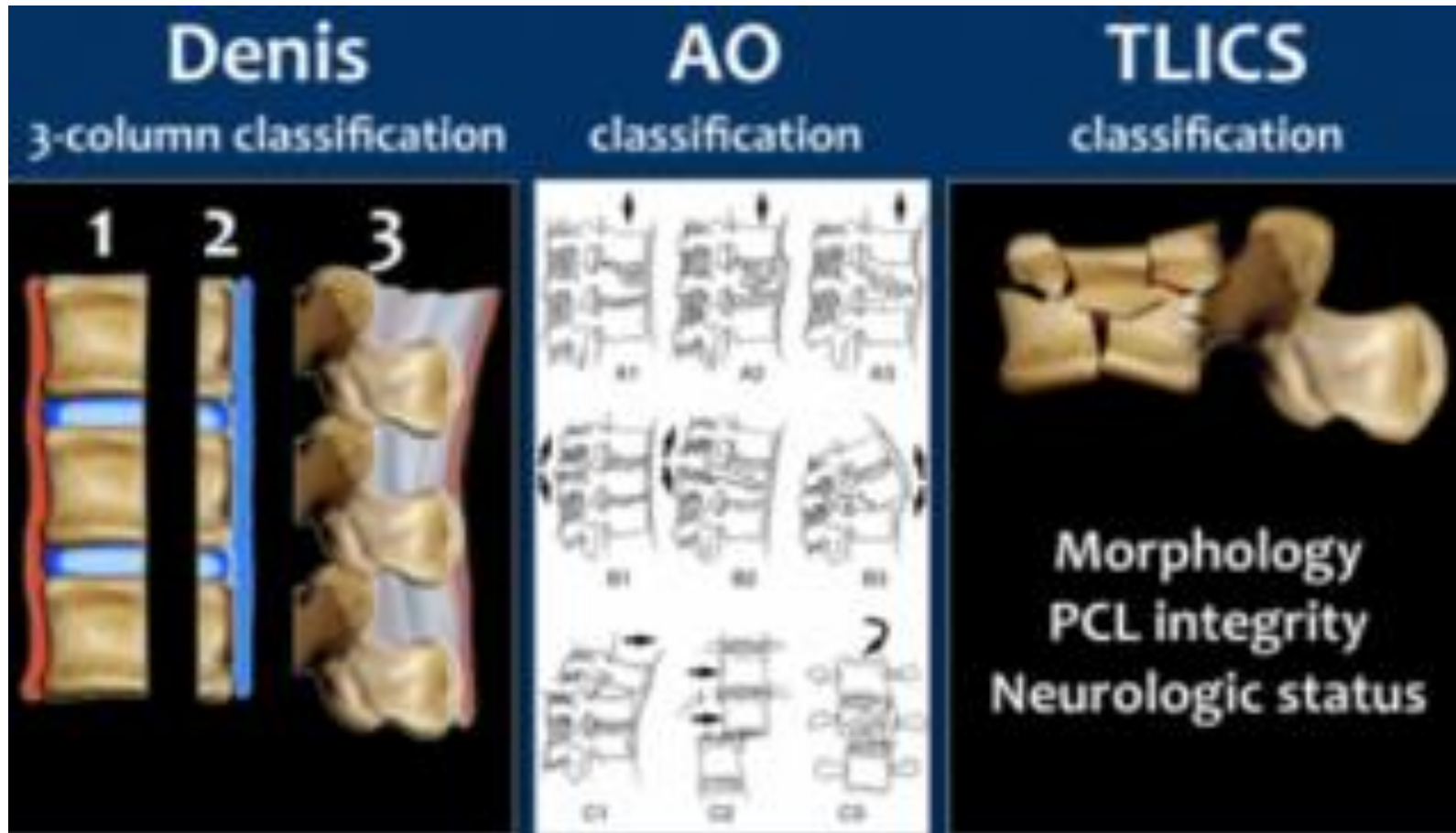
- Oedema a corpusokban: friss sérülés
 - Dens törés és odontoid elkülönítése
 - Idősek csökkent vascularisaltság – kevésbé látványos, vagy hiányzó oedema miatt a CT pontosabb lehet!
- Oedema az íveken: CT vizsgálaton nehezen észrevehető sérülések

Leletezés

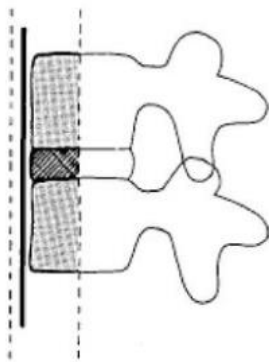
- Sérülés szintje
- Sérülés leírása
- Szomszédos struktúrák érintettsége (elmozdulás)
- Távoli struktúrák érintettsége vagy megtartottsága
- Osteoligamentaris struktúrák – kisízületek, intraspinosus tér
- Neuralis struktúrák
- Instabilitás jelei

Műtéti indikáció, műtéti tervezés (instabilitás/neuralis struktúrák), prognózis (neuralis struktúrák) meghatározó tényezői

Klasszifikáció - instabilitás

Denis Three Column Model

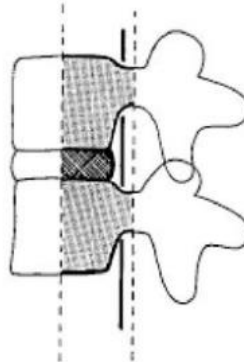

Anterior

ALL

Ant annulus

Ant wall VB

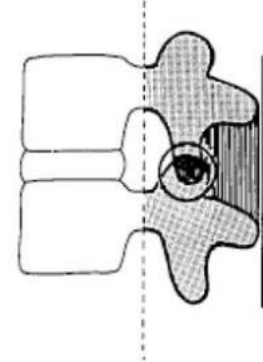

Middle

PLL

Post annulus

Post wall VB

Posterior

SSL/ISL

Posterior arch

Facet capsule

Ligamentum flavum

A három oszlopból kettő sérülése esetén: valószínű instabilitás,
három: biztos instabilitás

Az elülső oszlop sérülése a legkevésbé jelentős az instabilitásban

Thoraco-lumbalis gerincen alkalmazható klasszifikáció

www.google.com/search?q=denis+classification&tbm=isch&source=univ&sa=X&ved=2ahUKEwjRgpHeiKriAhVyposKHfGZBegQsAR6BAGJEA&biw=1344&bih=662#imgrc=KiHEB1DR8vINDM

AOSpine Thoracolumbar Classification System

Type A: Compression Injuries

A0. Minor, nonstructural fracture

Fracture, which is not comminuted or displaced beyond 1/3 of the vertebral body height, and not comminuted or displaced beyond 1/2 of the vertebral body height.

A1. Wedge-compression

Fracture in the superior-inferior direction of the vertebral body, resulting in a wedge-shaped fracture.

A2. Split

Fracture in the superior-inferior direction of the vertebral body, resulting in a split fracture.

Type B: Distraction Injuries

B1. Transverse tension band disruption (Chance fracture)

Disruption of the anterior, middle, and posterior tension bands of the vertebral body, resulting in a transverse fracture.

B2. Posterior tension band disruption

Posterior tension band disruption, which is a fracture of the posterior tension band of the vertebral body, resulting in a transverse fracture.

Type C: Torsion Injuries

C. Displacement or dislocation

Fracture in the superior-inferior direction of the vertebral body, resulting in a dislocation or displacement of the vertebral body.

B3. Hyperextension

Fracture in the superior-inferior direction of the vertebral body, resulting in a hyperextension fracture of the vertebral body, which is a fracture of the posterior tension band of the vertebral body, resulting in a transverse fracture.

A3. Incomplete burst

Fracture in the superior-inferior direction of the vertebral body, resulting in an incomplete burst fracture of the vertebral body, which is a fracture of the posterior tension band of the vertebral body, resulting in a transverse fracture.

A4. Complete burst

Fracture in the superior-inferior direction of the vertebral body, resulting in a complete burst fracture of the vertebral body, which is a fracture of the posterior tension band of the vertebral body, resulting in a transverse fracture.

Thoracolumbar injury classification severity score

TLICS 3 independent predictors				
1	Morphology immediate stability	- Compression - Burst - Translation/rotation - Distraction	1 2 3 4	- Radiographs - CT
2	Integrity of PLC longterm stability	- Intact - Suspected - Injured	0 2 3	- MRI
3	Neurological status	- Intact - Nerve root - Complete cord - Incomplete cord - Cauda equina	0 2 2 3 3	- Physical examination
Predicts		- Need for surgery	0 – 3 4 > 4	- nonsurgical - surgeon's choice - surgical

Compressio

Alsó/felső zárólemez
beroppanása –
megtartott dorsalis
kontúr
Megtartott hátsó
oszlop: stabil sérülés

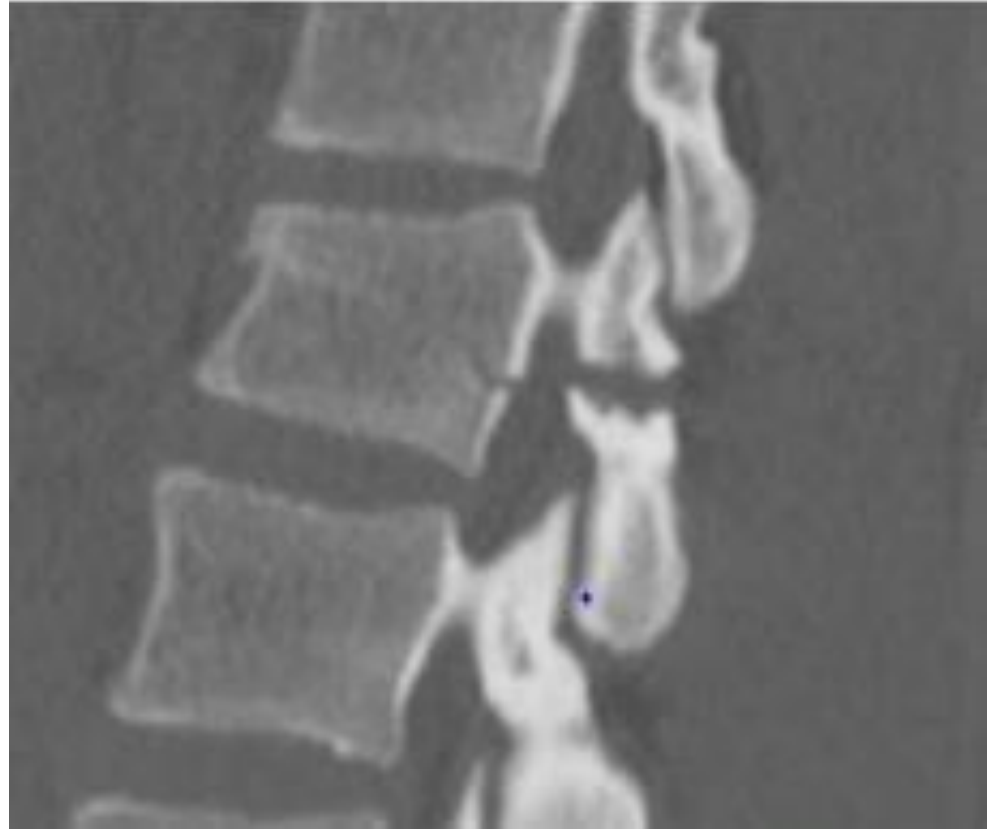
Burst törés

Radiopaedia

A csigolyatest dorsalis kontúrja a canalis felé boltosul, a neurológiai tünetek a gerinccsatorna érintettségétől, a stabilitás a dorsalis struktúrák megtartottságától függenek

Chance törés

Radiopaedia

Processus spinosus-ív-csigolyatest törés

Flexió és disztrakció – biztonsági övnek megfelelő törés – hasi sérülés

Az elülső, középső és hátsó struktúrák sérülnek, a törés általában instabil

Elülső és hátsó oszlop

Nagy erejű sérülés: compressio és posterior struktúrák sérülése
Rossz neurológia

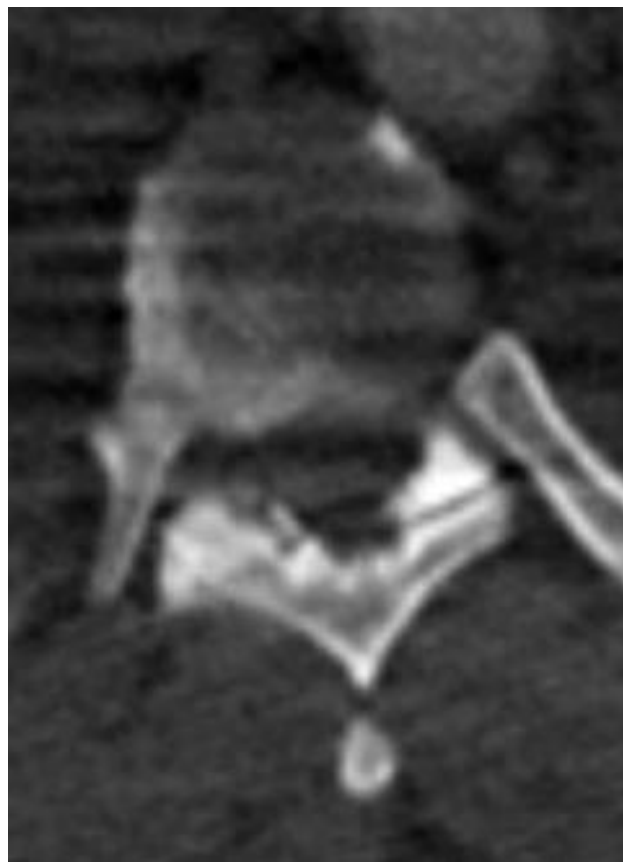

Intramedullaris jelzavar
Porckorongsév
Compressio – oedema
Posterior ligamentaris sérülés
Kiterjedt lágyrész sérülés

Rotáció

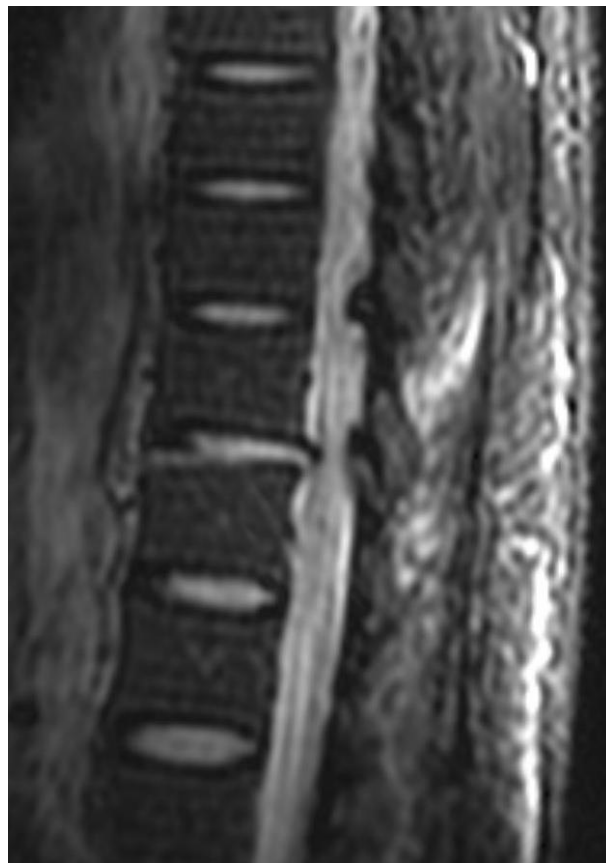
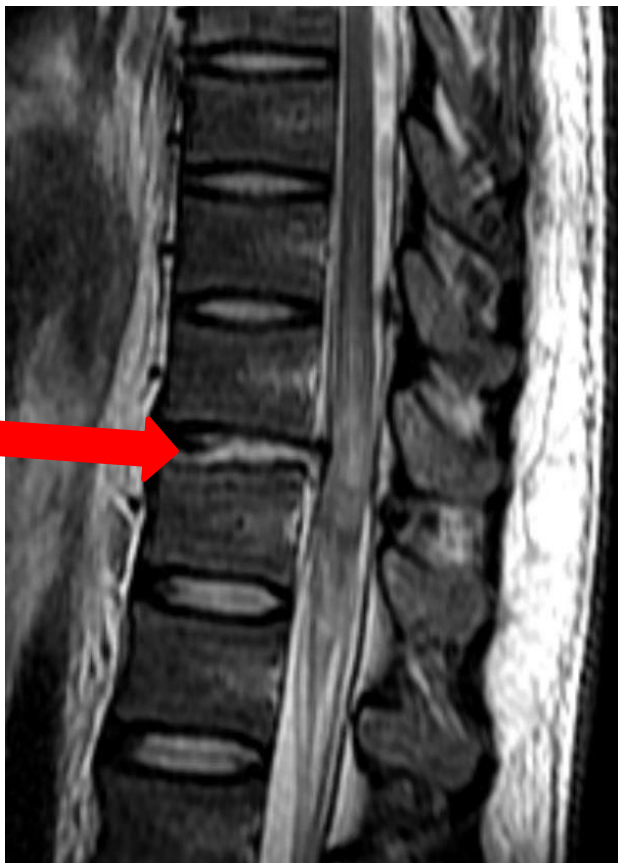
Egyértelműen instabil törés

Polytrauma – vizsgálhatatlan beteg

CT – műtermékes, nincs evidens sérülés, jobb oldalon kissé elmosott a kontúr

Ébredés után a beteg nem mozgatja a lábát

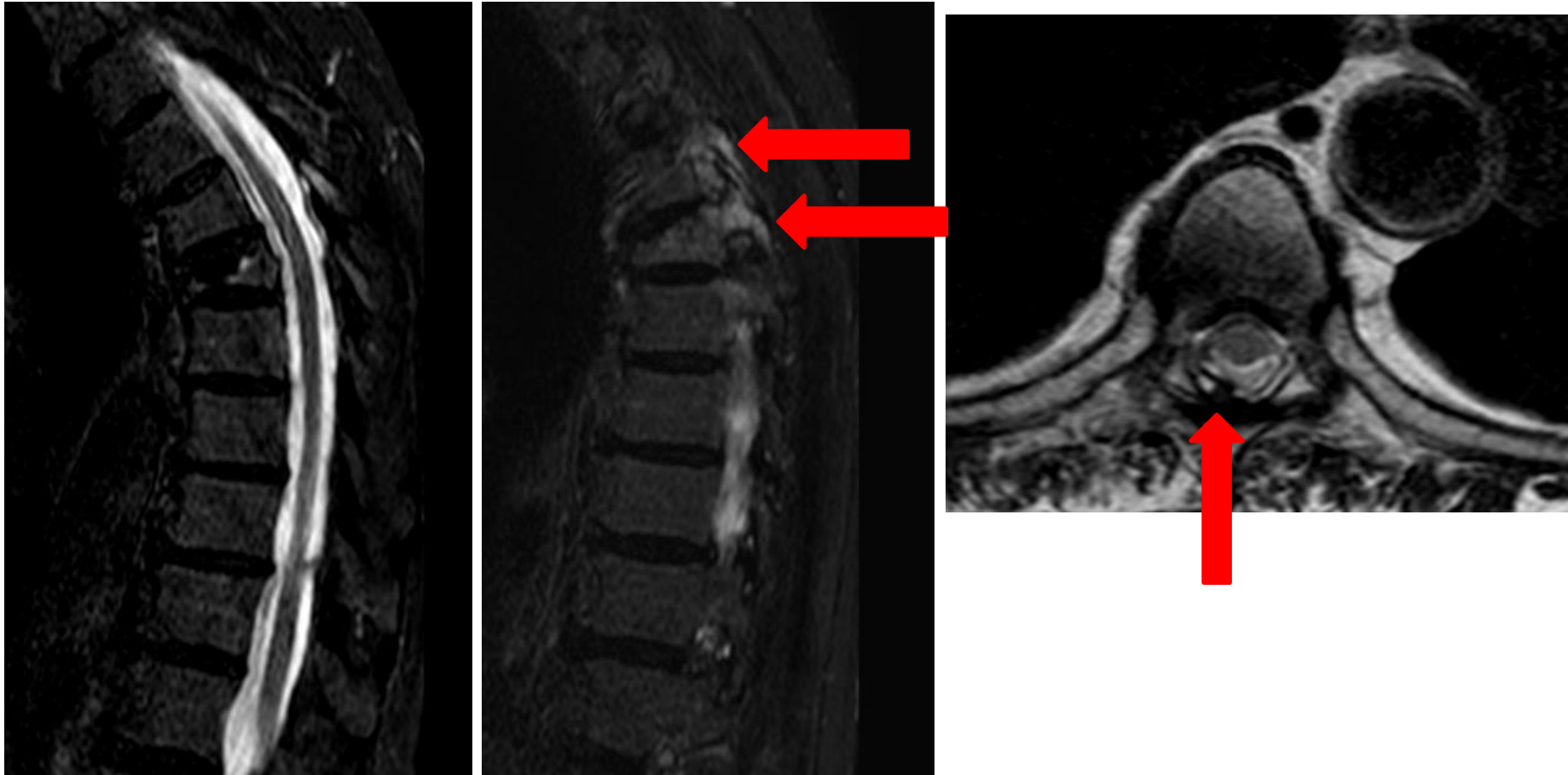
Nincs törés

Traumás porckorong sérv

Elemelt PLL, kis epiduralis vérzés

Myelon contusio

Hátfájás – véletlen lelet

Ívsérülés, kis epiduralis vérzésmaradvány, compressio – nem friss sérülés

Type A. Compression Injuries

A0. Minor, nonstructural fractures

A1. Wedge-compression

A2. Split

A3. Incomplete burst

A4. Complete burst

Type B. Distraction Injuries

B1. Posterior tension band injury (bony)

B2. Posterior tension band injury (bony capsulo-ligamentous, ligamentous)

B3. Anterior tension band injury

BL Bilateral Injuries

BL. Bilateral injury

Type C. Translation Injuries

C. Translational injury in any anteroposterior or translation of one vertebral body relative to another in any direction

Type F. Facet Injuries

F1. Nondisplaced facet fracture

F2. Facet fracture with potential for instability

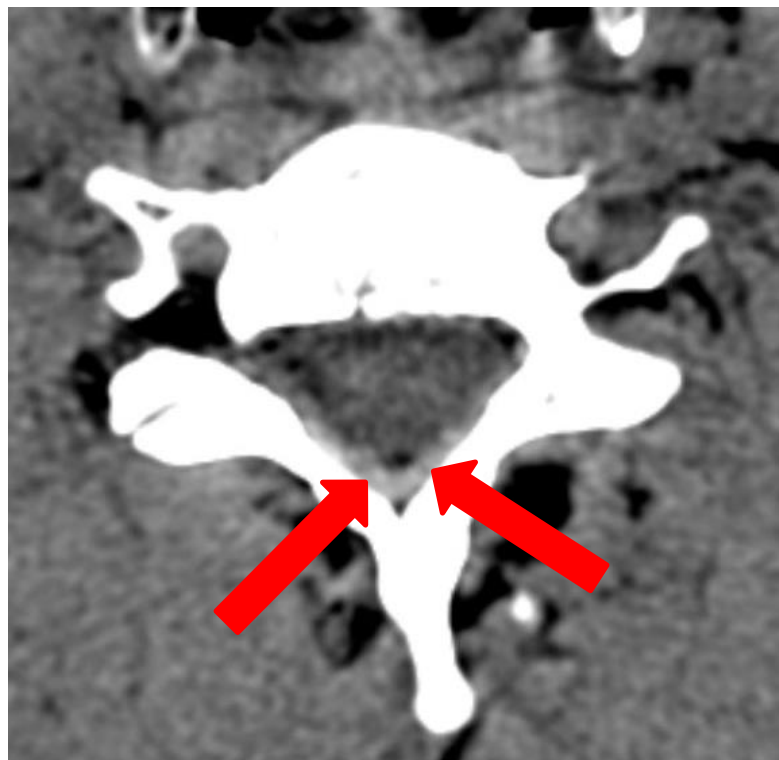
F3. Floating lateral mass

F4. Pathologic subluxation or perched/dislodged facet

Ívtörés

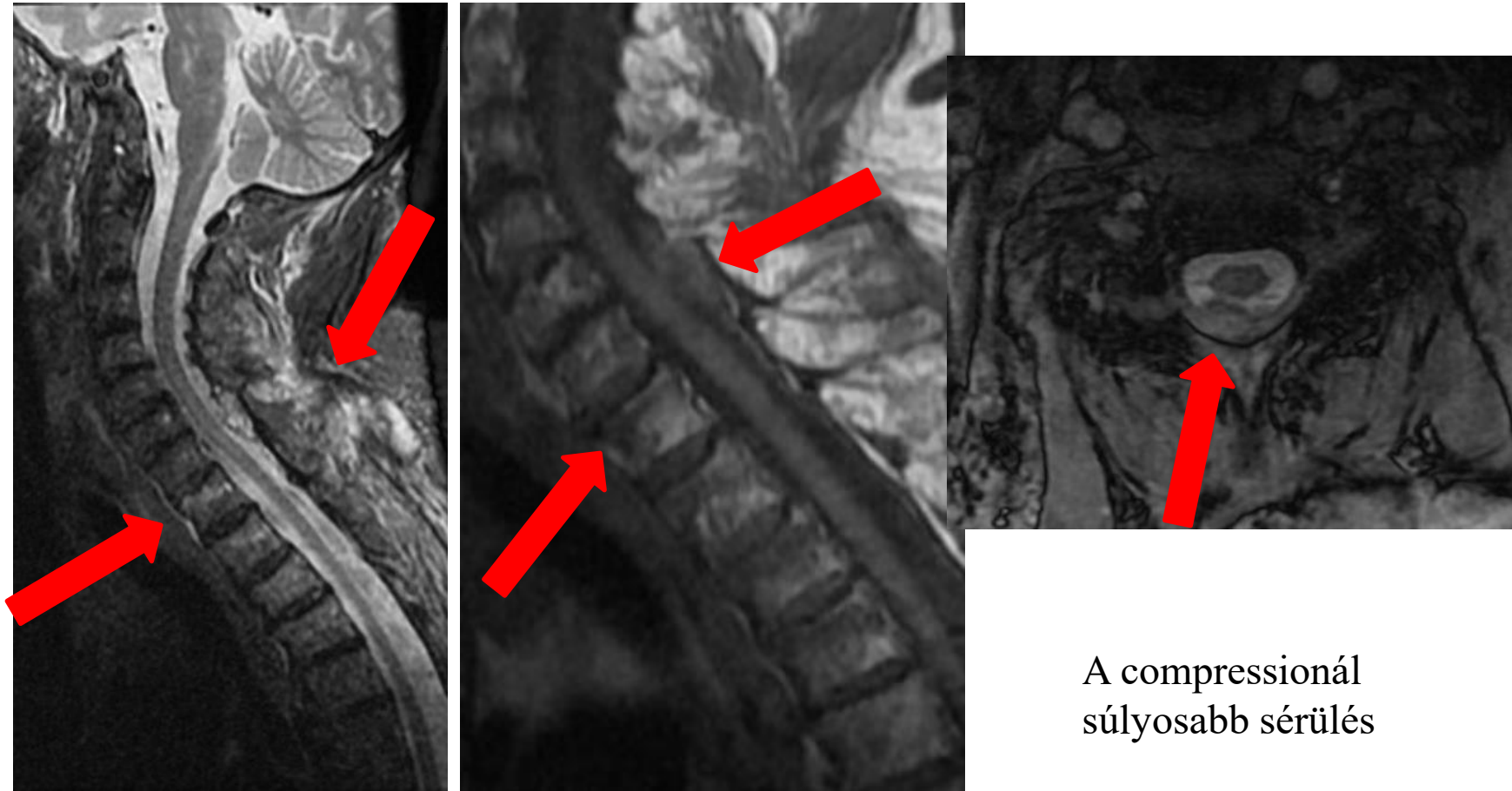

Társuló hyperdensitas,
Kiszélesedett, bevérzett ligamentum flavum

Idős nő, kis trauma, TH. I. beroppanás susp.

Th. I. beroppanás susp. miatt MR

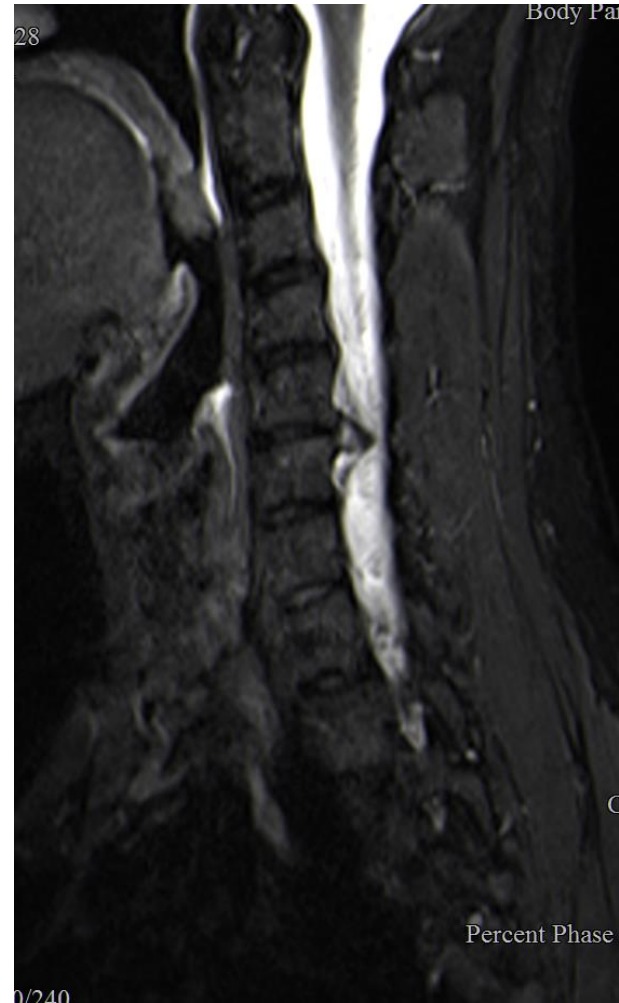

A compressionál
súlyosabb sérülés

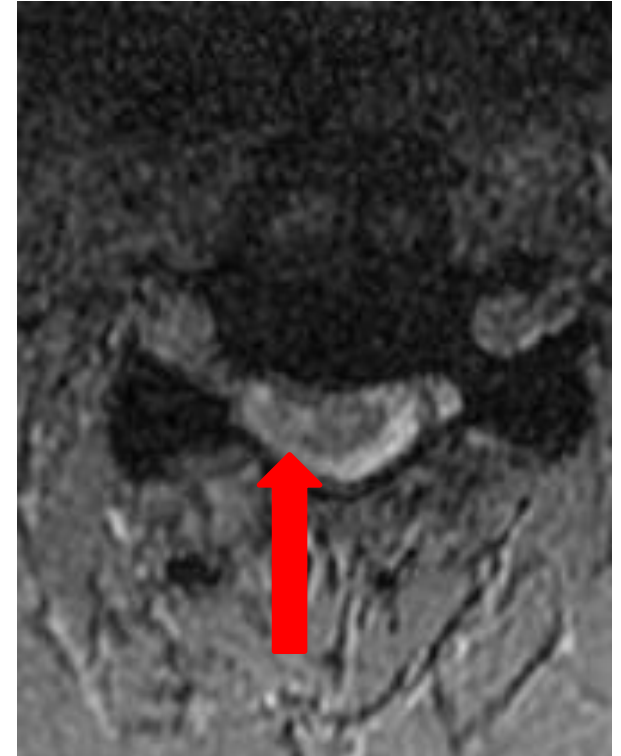
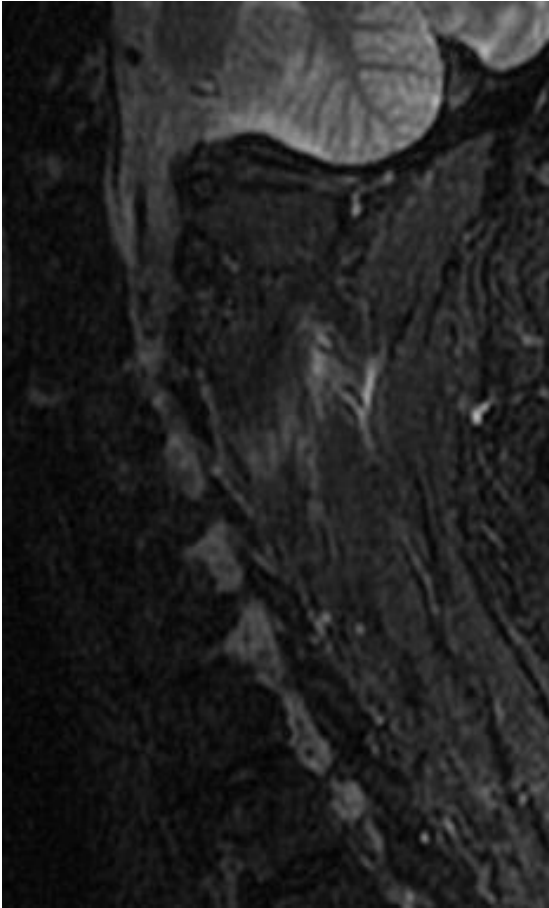
Típusos spondyloticus törés

Traumás és nem traumás discus

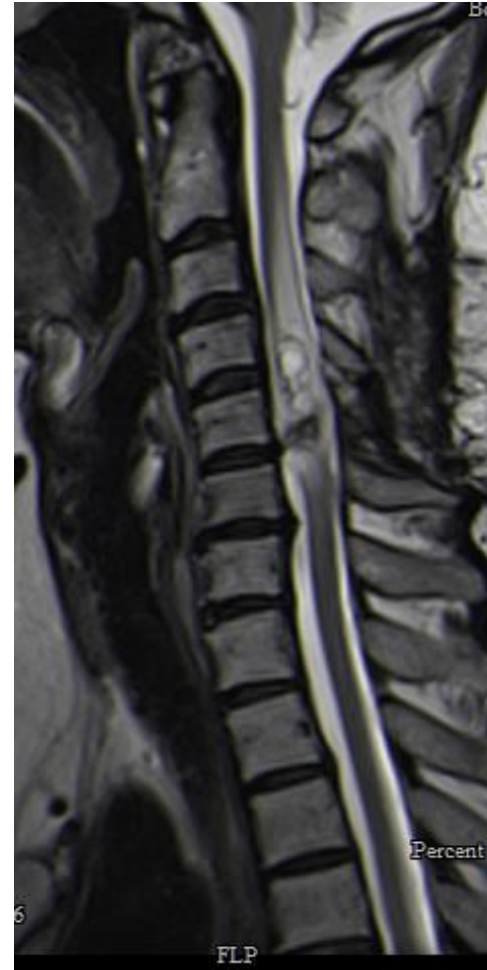
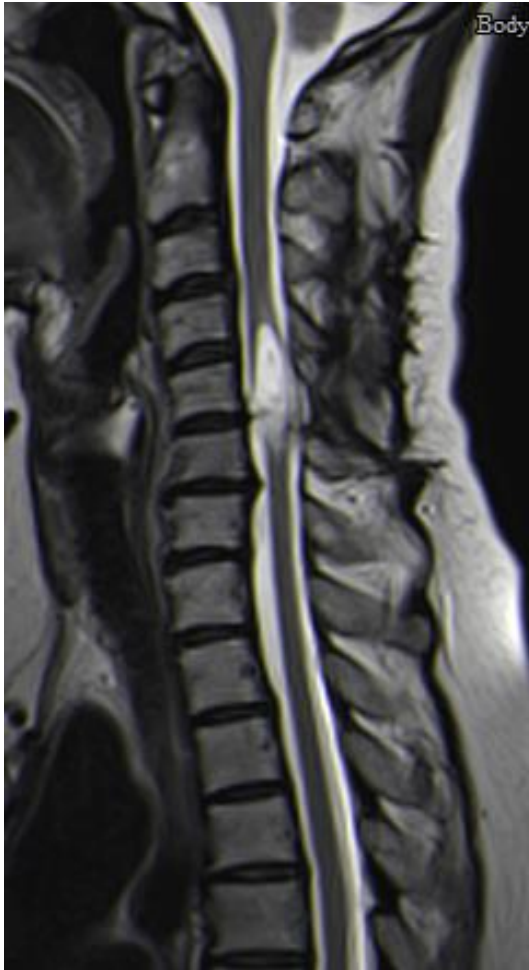

SCIWORA

Nyakon szúrt beteg, súlyos neurológiai tünetek
Csont sérülés és luxatio nincs

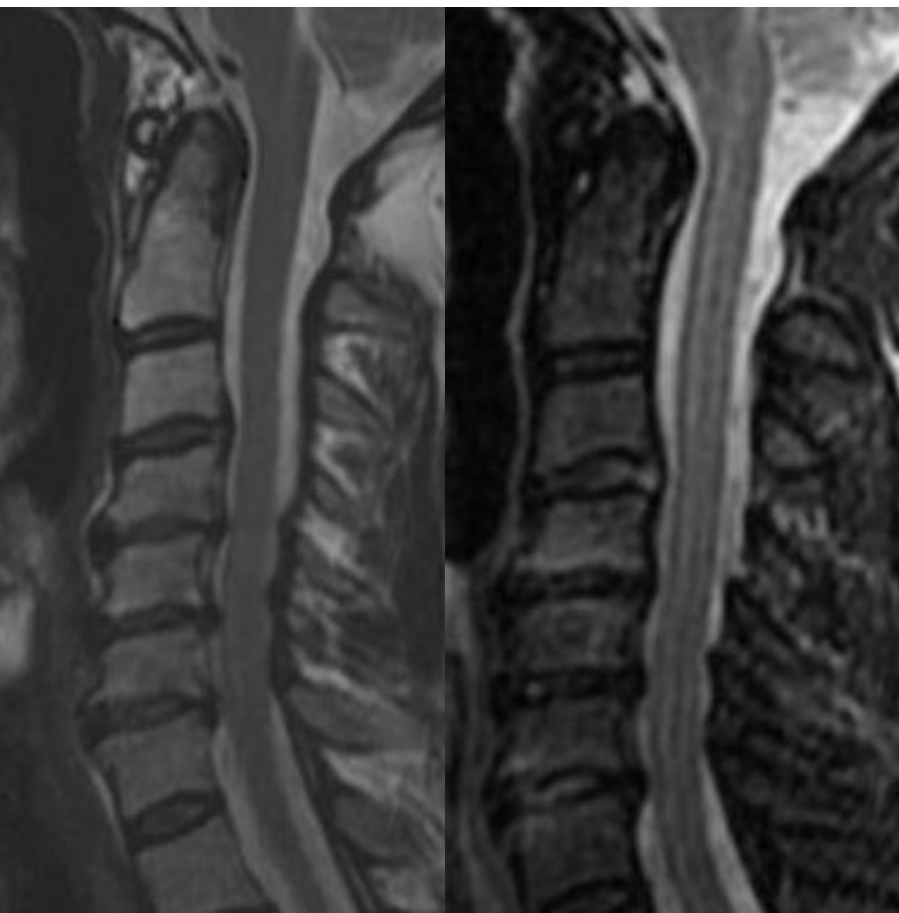
Nyakon szűrt beteg, romló állapot

Vertebral dissection

Minor sérülés – major tünetek

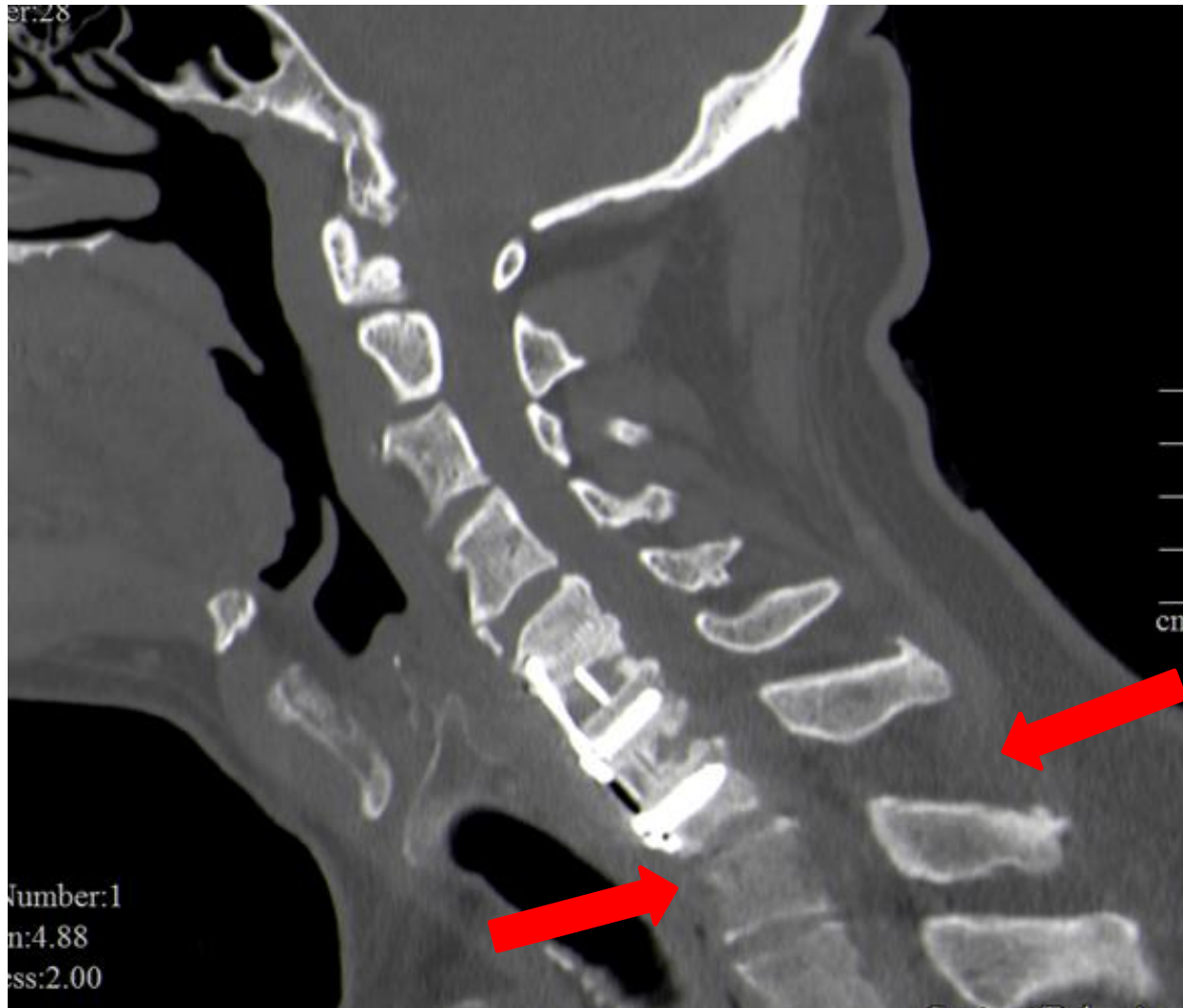

Első vizsgálat: fájdalom

Két évvel később:
minor trauma után
progrediáló neurológiai tünetek

Kis trauma – szöglettörés a műtéti sík alatt,
enyhe tünetek

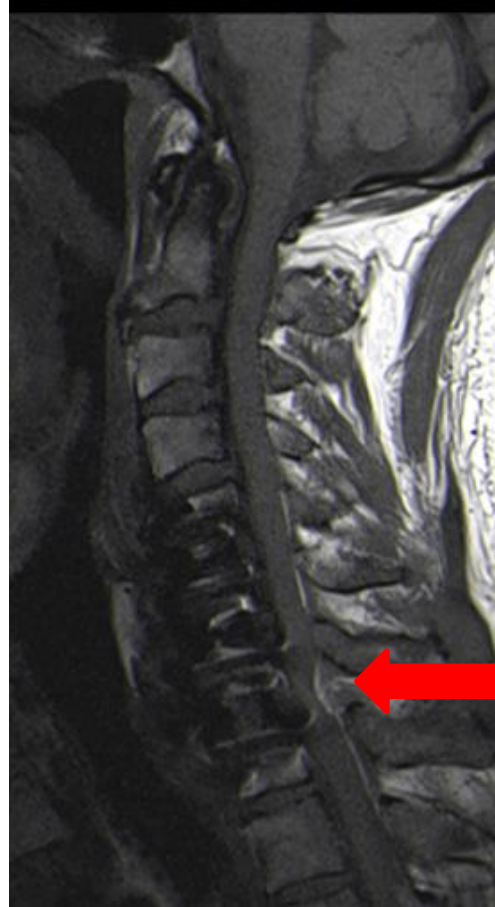
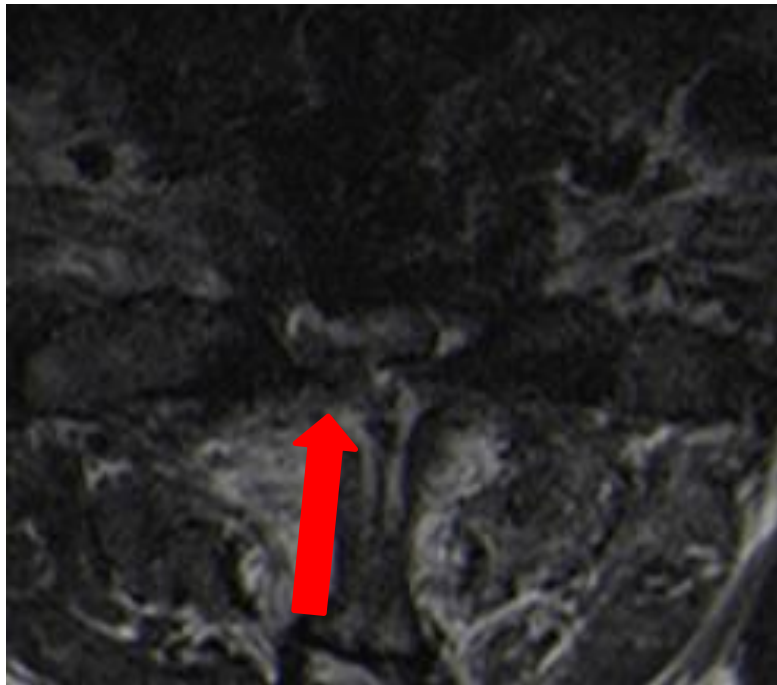

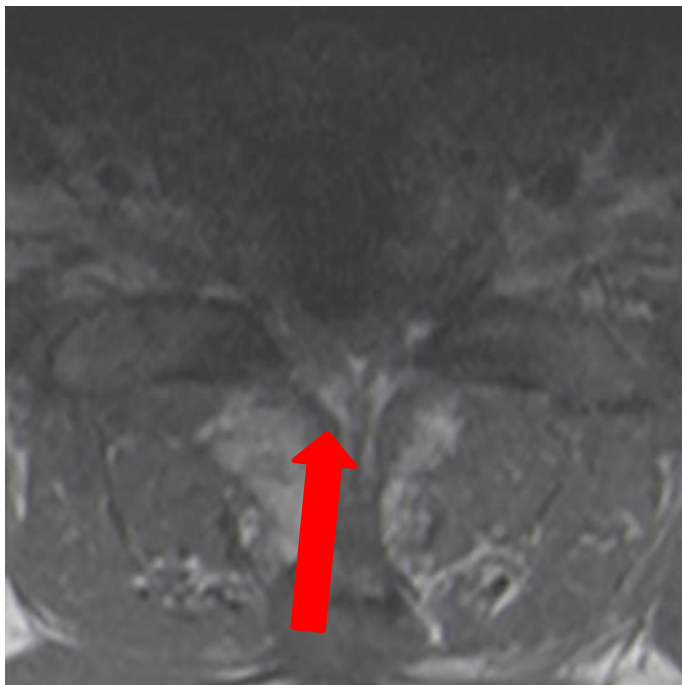
Műtét után parapleg beteg

Visszanézve a CT-t: jól látható a széles, bevérzett ligamentum flavum

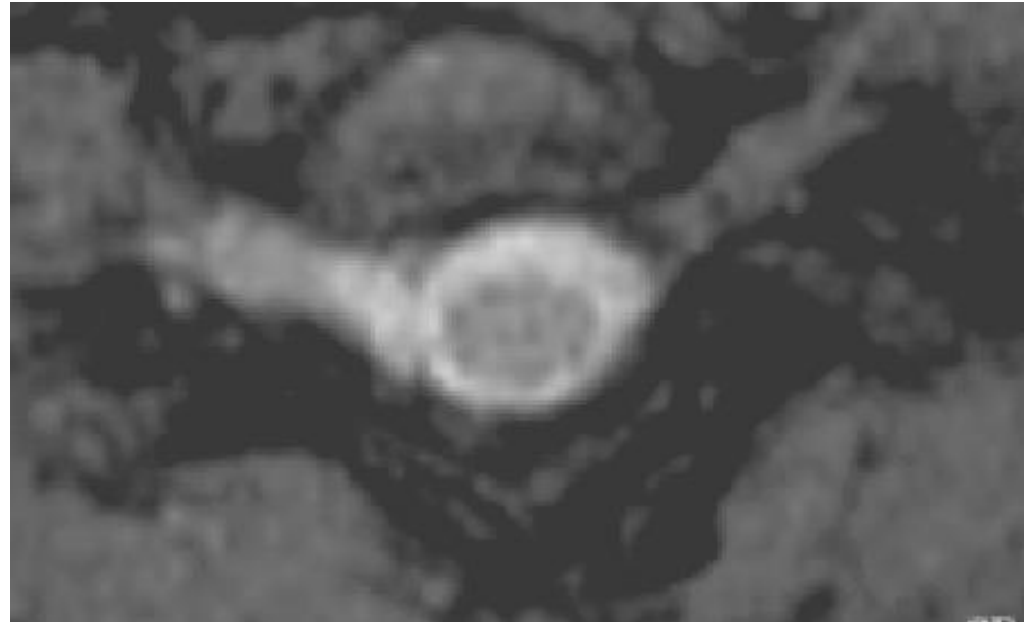
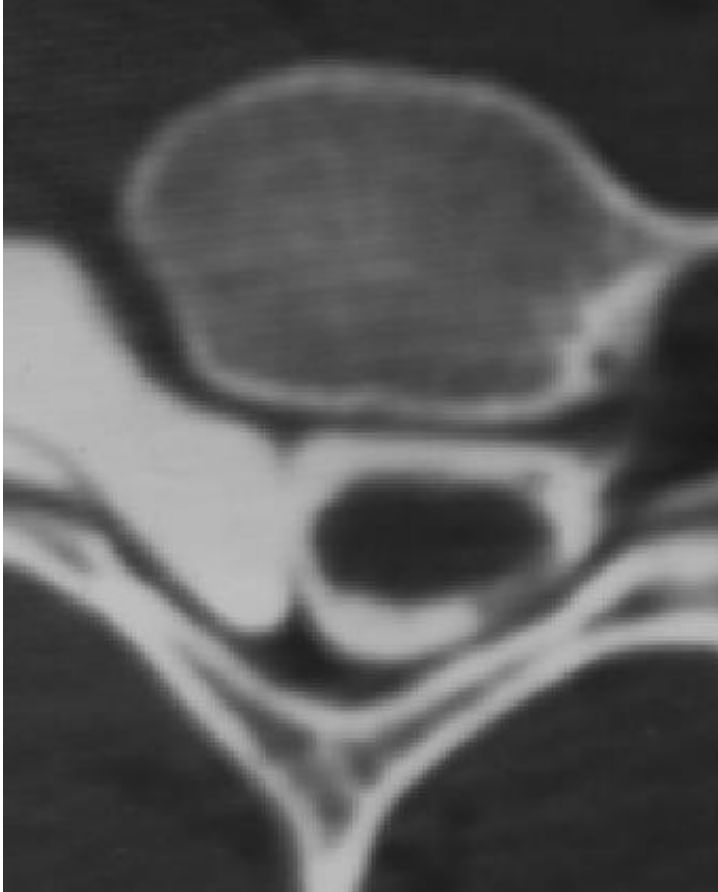
MR – műtermékek, de látható eltérés

Kis térerejű MR hasznos lehet:
 kevesebb műtermék
 Visszanézve a CT-t: jól látható a széles, bevérzett
 ligamentum flavum

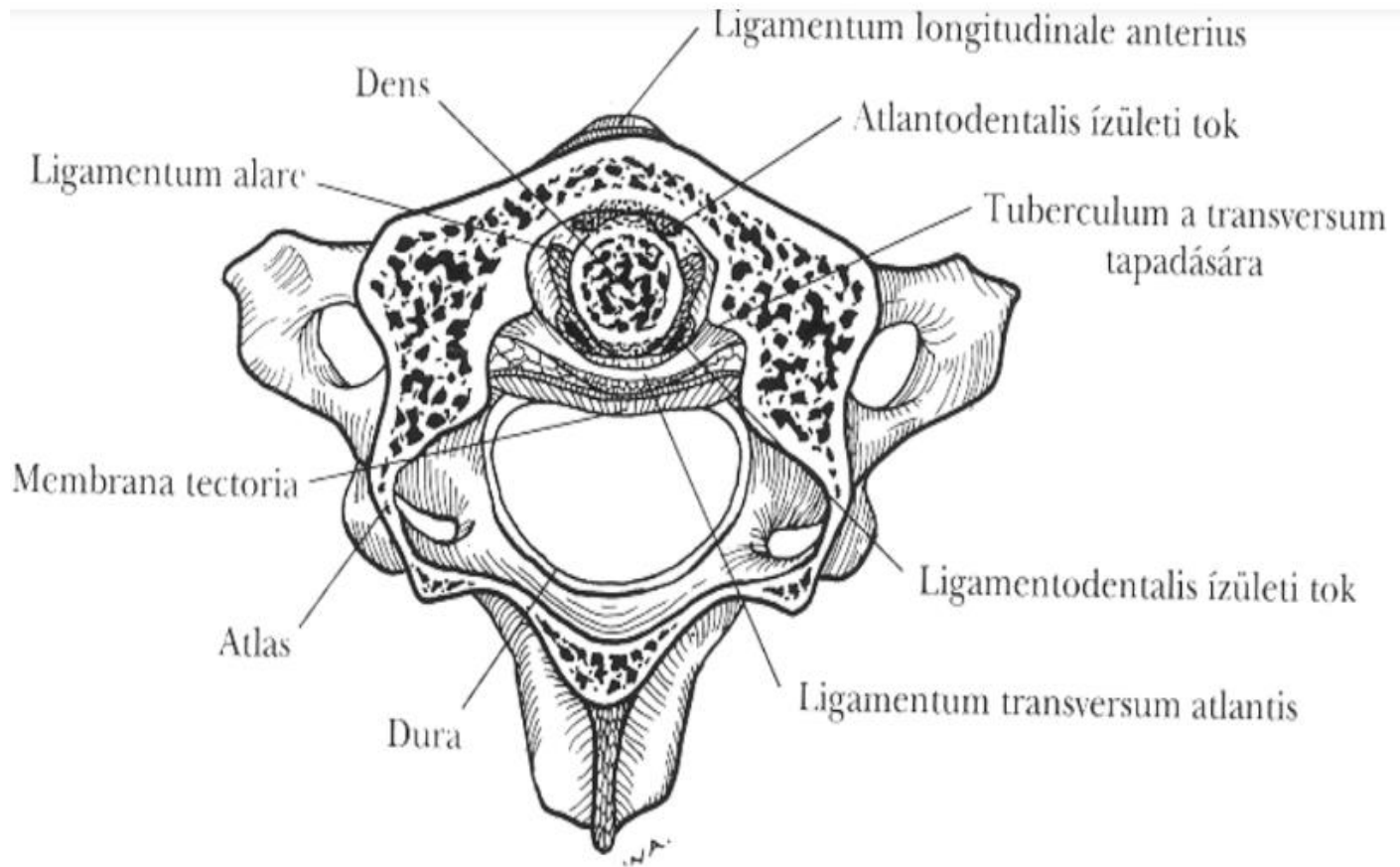
Gyök szakadás

CT myelographia: használható

Kenéz Professor úr anyaga

Cranio-cervicalis átmenet

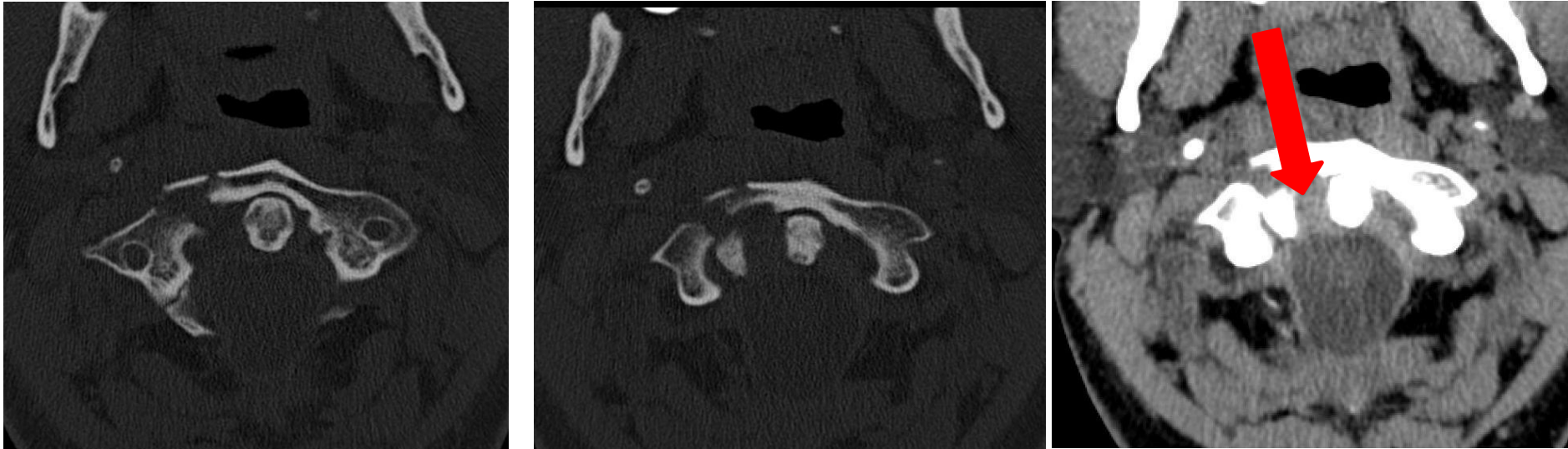

Tág liquor-tér miatt komoly sérülések is tünet nélküliek lehetnek

AOSpine Upper Cervical Classification System

I. Occipital Condyle and Craniocervical junction	II. C1 Ring and C1-2 Joint	III. C2 and C2-3 Joint
Type A. Isolated bony injury (condyle) 	Type A. Isolated bony only (arch) 	Type A. Bony injury only without ligamentous, tension band, discal injury
Type B. Non-displaced ligamentous injury (craniocervical) 	Type B. Ligamentous injury (transverse atlantal ligament) 	Type B. Tension band / Ligamentous injury with or without bony injury
Type C. Any injury with displacement on spinal imaging 	Type C. Atlantoaxial instability / Translation in any plane 	Type C. Any injury that leads to vertebral body translation in any directional plane

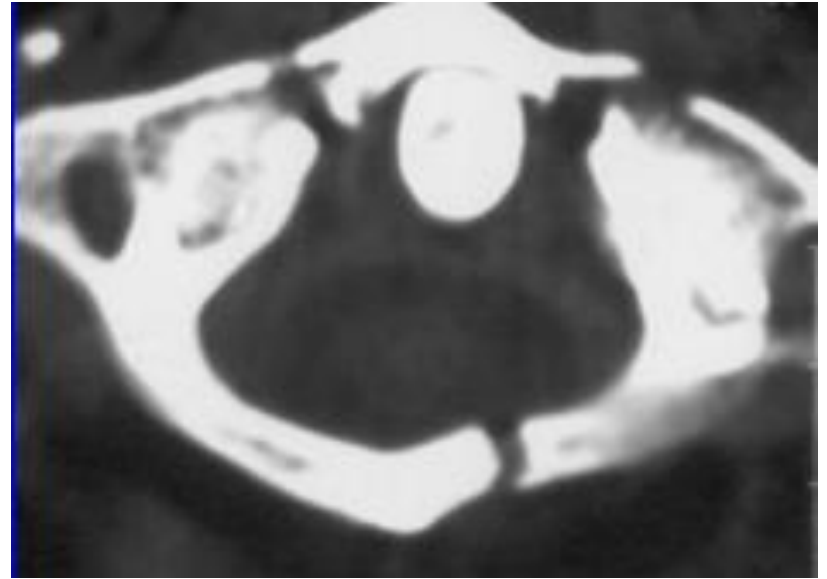
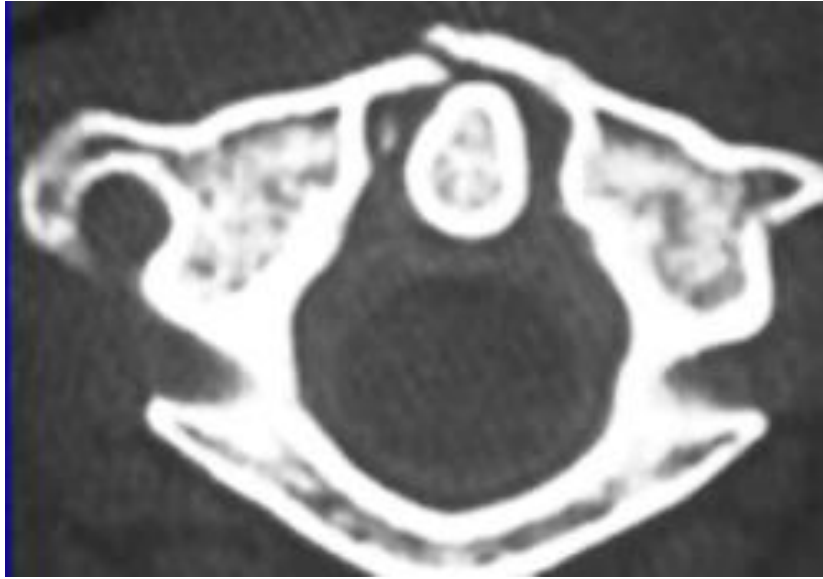
Jefferson törés

Nagy erőbehatás – az occipitalis condylusok nyomása szétfeszíti az atlast

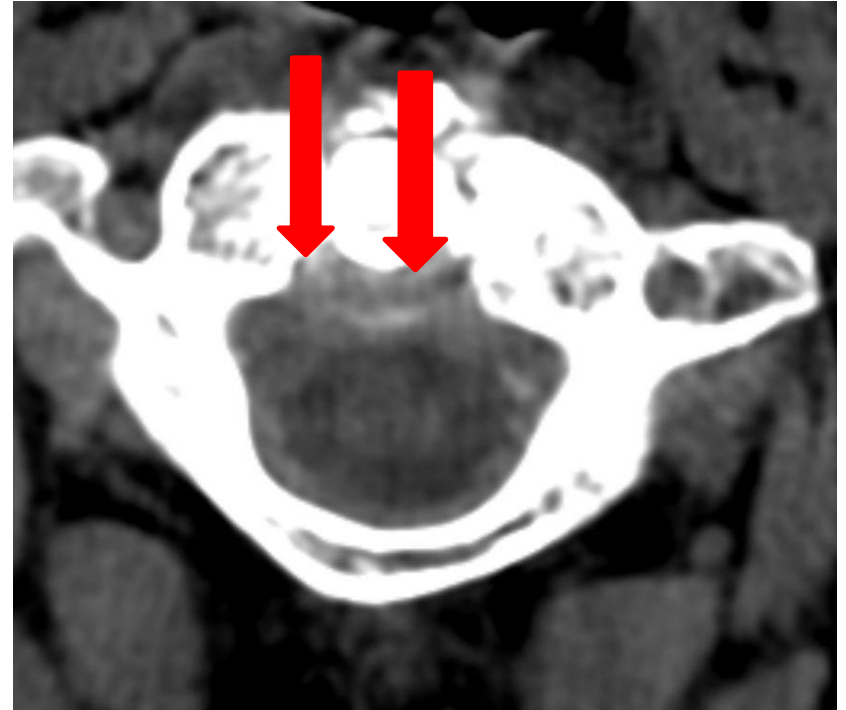
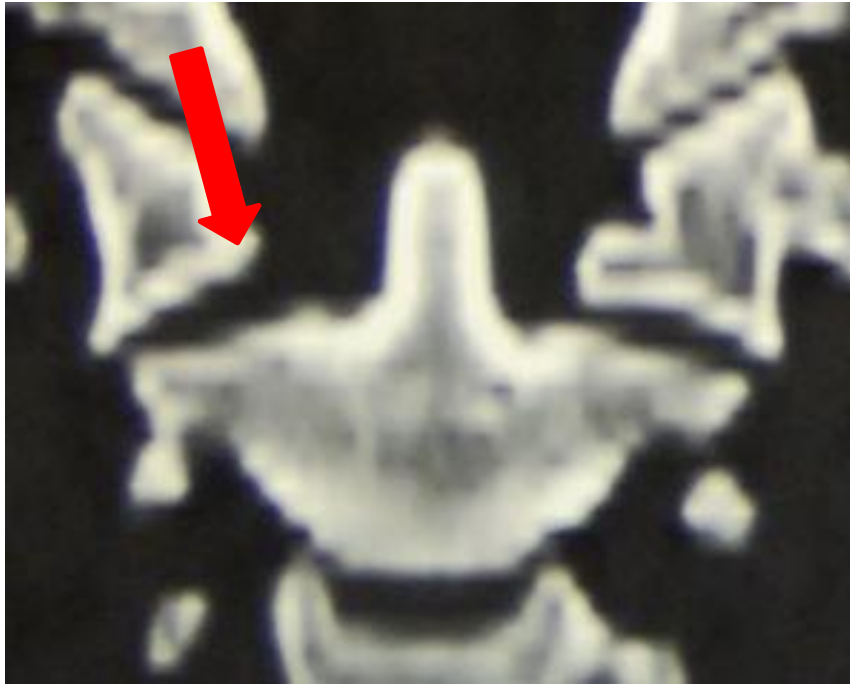
A társuló ligamentum sérülések határozzák meg az instabilitást

Atlas törések

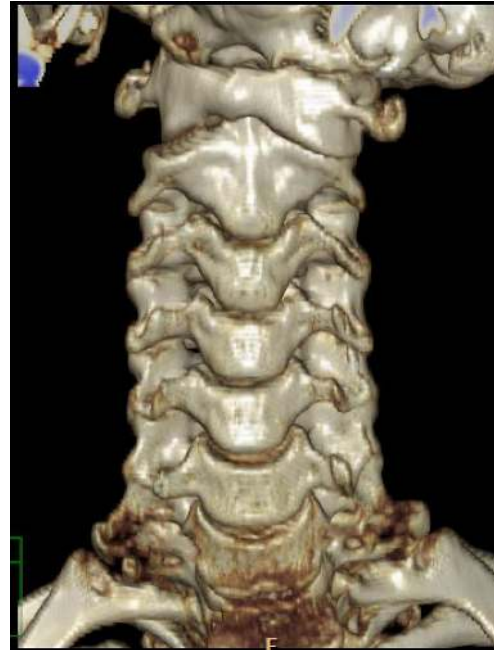
Kenéz Professor úr anyaga

Atlanto-axialis instabilitas

- C1 lateral massa lateralis diszlokáció
- Aszimmetrikus ízület
- Hyperdenz ligamentum transversum

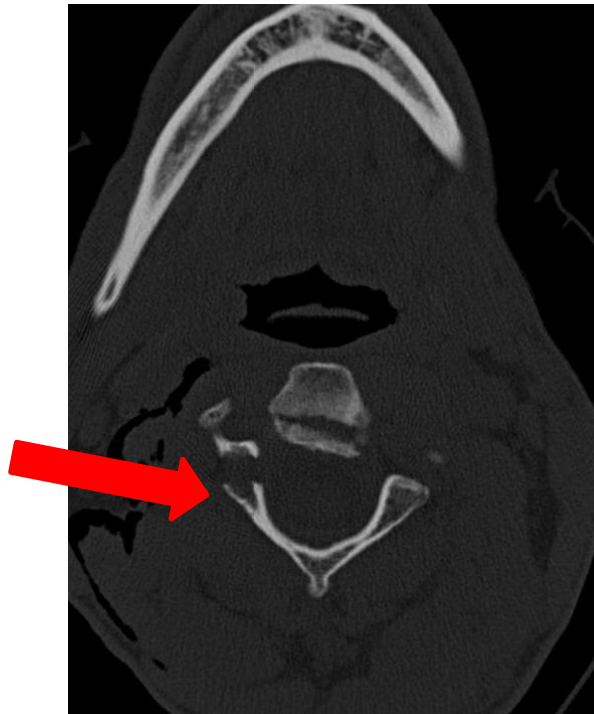
Atlantoaxialis rotatio luxatio

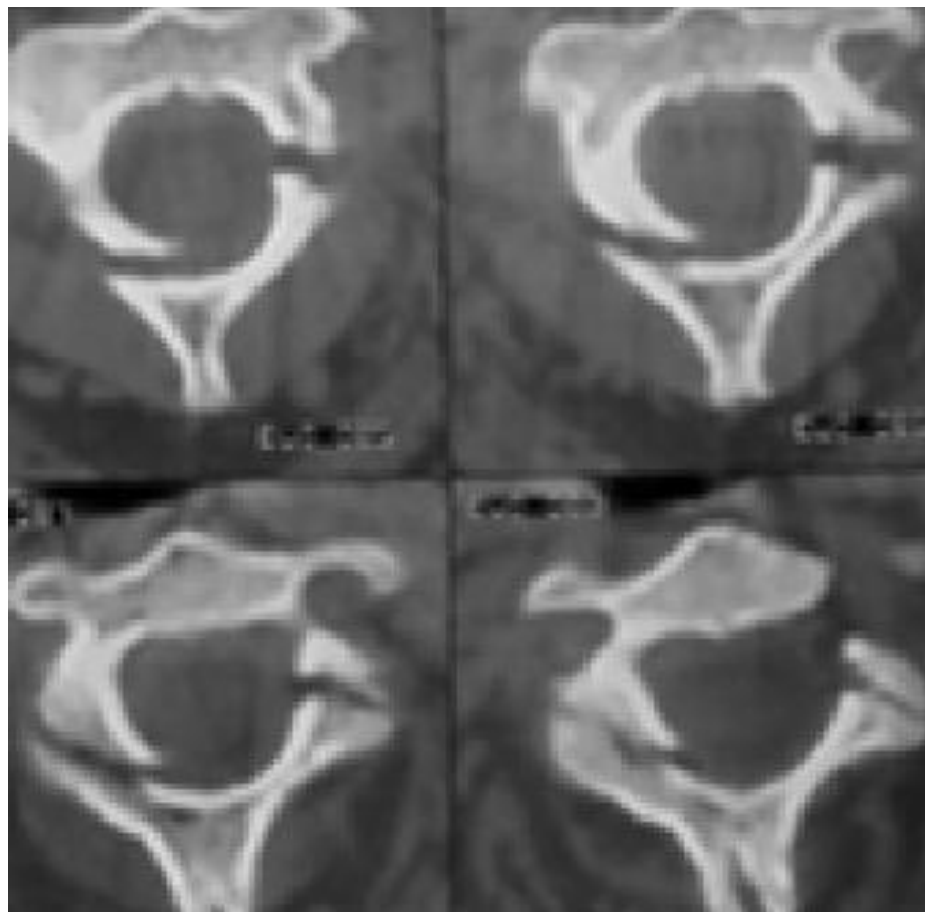
Dens törés D-Alonso

C II. törés

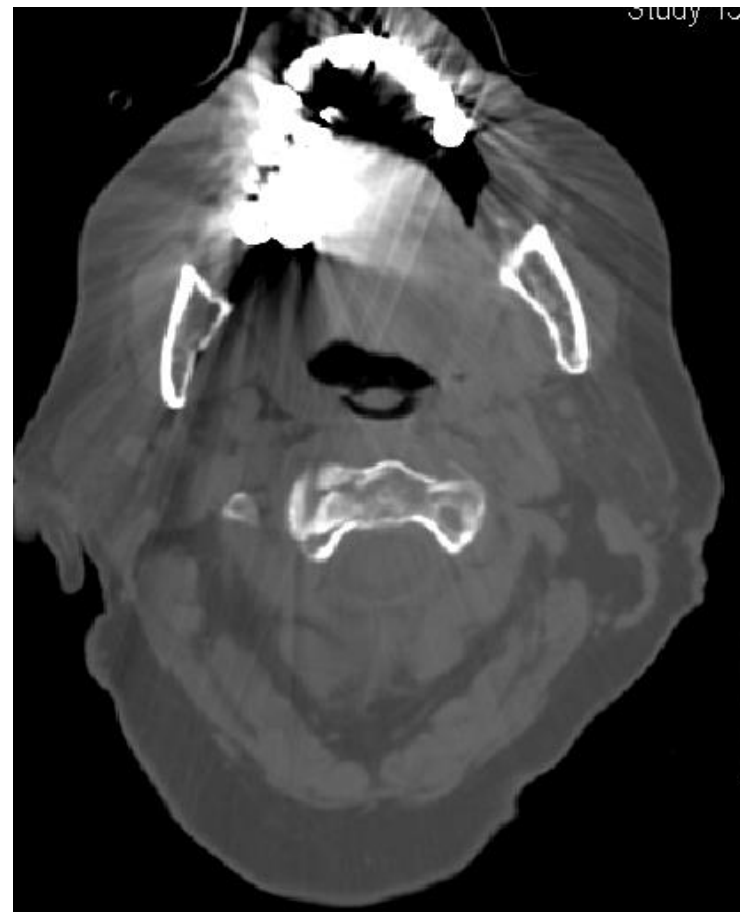
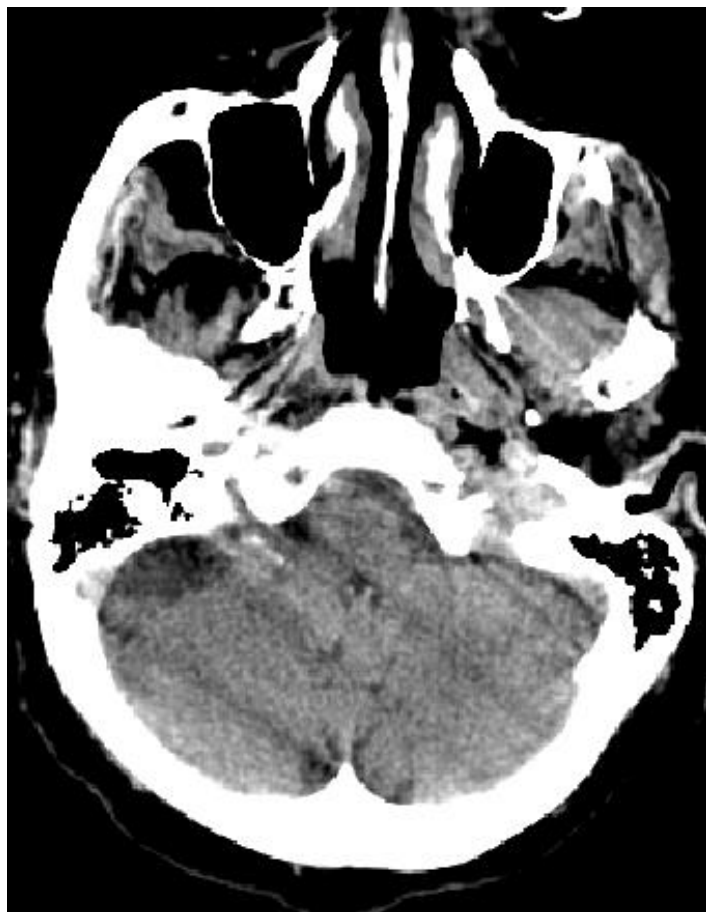

Hangedman törés

A C II. ív traumás lysisse
Kenéz Professor úr anyaga

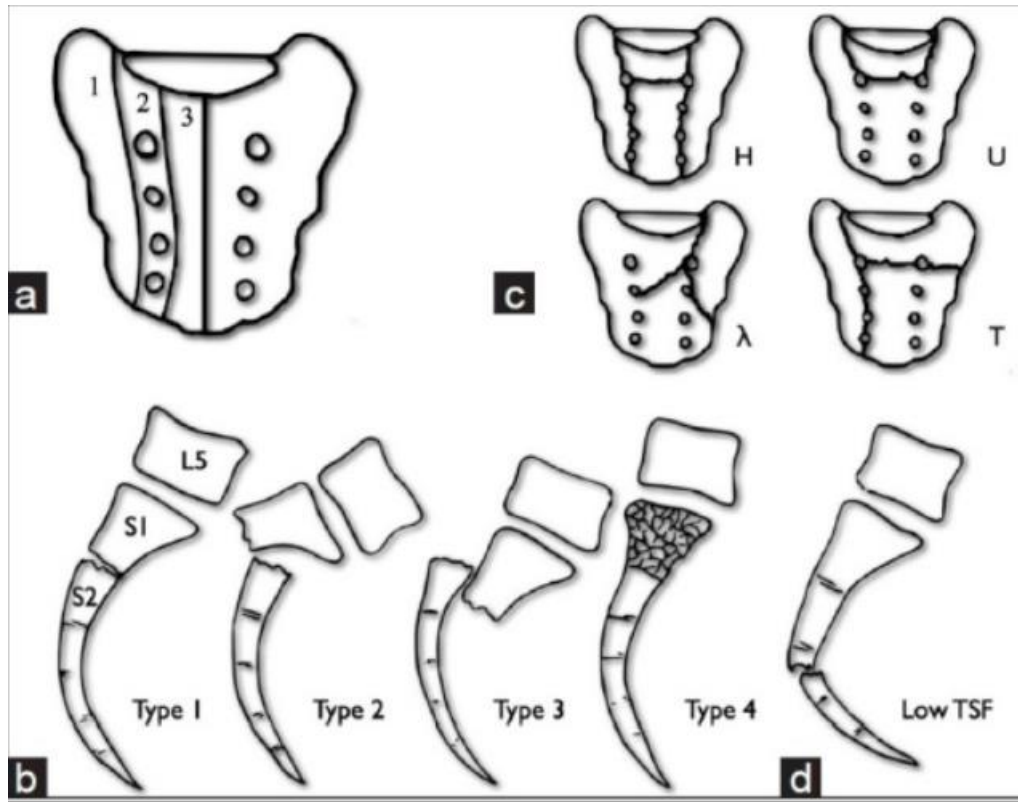
C II. törés

Vertebrobasilar tünetcsoport miatt kivizsgálás keringészavar irányába
Nem diagnosztizált, tünetképző dens basis törés!

Sacrum törések

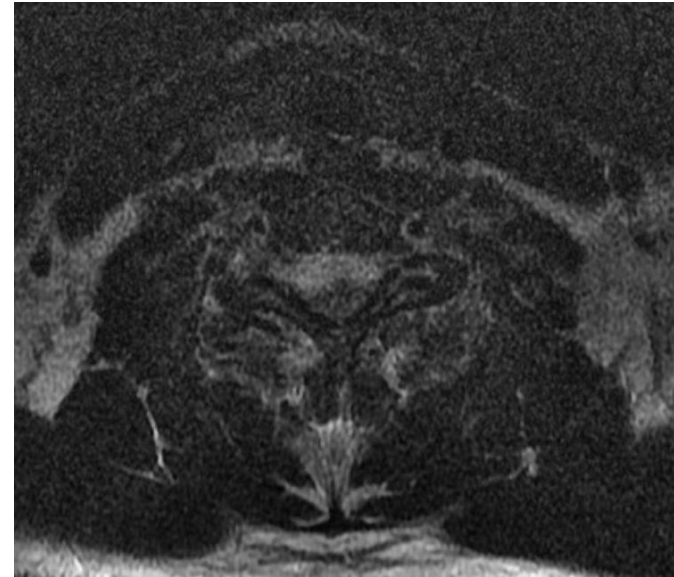
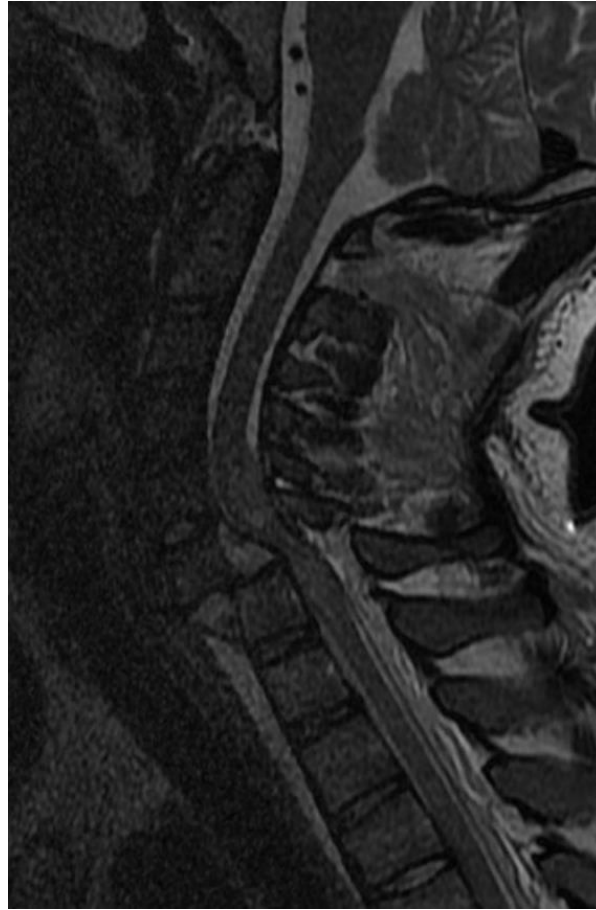
Denis klasszifikáció

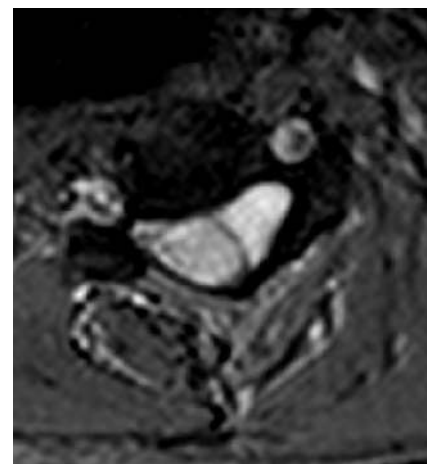
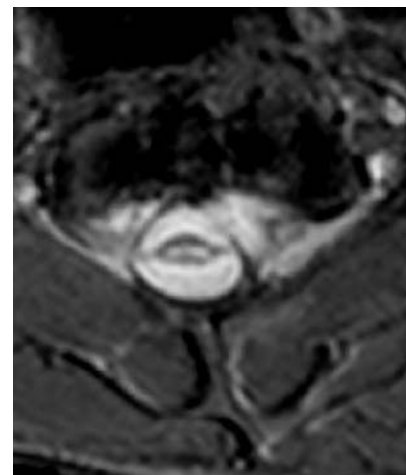
Lumbosacralis fájdalom kis trauma után, idős beteg

Harántlézió

Traumás syrinx

Késői postraumás eltérés-myelon atrophia

Prevenção!

Köszönöm a
figyelmet

